

Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării
Școala Doctorală de Comunicare, Relații Publice și Publicitate

Rezumatul tezei de doctorat

*Perspectiva lui Elie Wiesel asupra genocidului ca paradigmă de interpretare a
violenței politice*

Doctorand: Lumei (Marincean) Alina

Coordonator: Profesor Universitar Doctor, Doctor Habilitat Sandu Frunză
Departamentul de Comunicare, Relații Publice și Publicitate
Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, România

Cluj-Napoca

Martie 2025

CUPRINS

CAPITOLUL 1. INTRODUCERE	2
1.1. Prezentarea problemei	3
1.2. Prezentarea literaturii relevante.....	4
1.3. Obiectivul cercetării	23
1.4. Contribuții la studierea problemei cercetate.....	24
CAPITOLUL 2. METODA	26
2.1. Design de cercetare	26
CAPITOLUL 3. REZULTATE	35
CAPITOLUL 4. DISCUȚII ȘI DEZBATERI	69
4.1. Narațiunea personală a lui Elie Wiesel ca progresie a comunicării pentru înțelegerea Holocaustului	69
4.2. Narațiunea personală ca formă de comunicare politică	79
4.2.1. Abordarea confirmațională	81
4.2.2. Abordarea dramatică.....	89
4.2.3. Moștenirea evreiască ca bază a gândirii politice a lui Elie Wiesel.....	92
4.2.4. Elie Wiesel ca unitate de memorie	98
4.2.5. Code switching și cele patru voci a lui Elie Wiesel	103
4.3. Discursurile concurente în conturarea perspectivei lui Elie Wiesel asupra genocidului cu referire la Holocaust.	113
4.3.1. Cadre generale	113
4.3.2. Discursurile concurente în perspectiva lui Elie Wiesel asupra Holocaustului	120
4.3.3. Perspectivele concurente ale lui Elie Wiesel asupra Holocaustului	169
4.4. Paradigma lui Elie Wiesel de interpretare a violenței politice	194
4.4.1. Contexte și precondiții ale apariției violenței politice	196
4.4.2. Cauze ale violenței politice	201
4.4.3. Factori ai violenței politice	202
4.4.4. Forme ale violenței politice	202
4.4.5. Impactul violenței politice	207
4.4.6. Măsuri împotriva violenței politice	209
CAPITOLUL 5. CONCLUZII	212
Bibliografie	219

Abstract

Această cercetare examinează perspectiva lui Elie Wiesel asupra genocidului, ca paradigmă de interpretare a violenței politice explorând modul în care aceste teme sunt integrate în discursul său narativ și sociopolitic. Relevanța acestui studiu în contextul actual derivă din necesitatea de a înțelege mecanismele prin care memoria istorică poate influența discursul politic și civic contemporan, prin conturarea unui cadru de interpretare a evenimentelor sociopolitice internaționale prin filtrul genocidului evreiesc, pentru a oferi un model normativ de angajament politic și civic.

Ca obiectiv cercetarea urmărește să demonstreze cum experiența personală a Holocaustului, prin povestirea personală ca modalitate de expunere, poate deveni un mod de relevare a unor realități sociopolitice și un filtru relevant de analiză a peisajului politic internațional. Ipoteza este că un studiu amplu al parcursului sociopolitic a lui Elie Wiesel, având la bază experiența personală ca fond și povestirea personală ca formă, cristalizează viziunea lui Wiesel asupra genocidului și felul în care aceasta poate să contureze un model de interpretare a evenimentelor politice contemporane și a segmentelor care le compun, implicit cel al unui peisaj politic violent.

Studiul de față se bazează pe o metodologie mixtă, combinând analiza calitativă și cantitativă a unui corpus extins de texte aparținând lui Wiesel: interviuri, discursuri, prelegeri, eseuri și articole de presă. De asemenea, a fost aplicat un chestionar vizitatorilor Casei Memoriale Elie Wiesel, pentru a evalua percepțiile acestora vis a vis de conceptul de violență politică și încadrarea acestor percepții în propunerea lui Elie Wiesel față de acest fenomen.

Informațiile rezultate în urma investigării acestor aspecte validează ipoteza că perspectiva lui Elie Wiesel asupra genocidului conține un model de interpretare și indici de semnalare a formelor de violență politică care pot duce la escaladarea și transformarea ei în violență sistemică. Integrarea acestei perspective în curricula educațională și reprezentări tematice în diverse contexte interpretative poate să aducă contribuții relevante în mobilizarea socială și politică în dezvoltarea unor mecanisme de prevenire a genocidului prin conștientizarea timpurie a semnelor precursorale ale violenței sistemice.

Cuvinte cheie: Elie Wiesel, genocid, violență politică, comunicare politică, Holocaust

Capitolul 1 Introducere

La opt decenii de la evenimentele desemnate generic drept Holocaust, acest fenomen politic complex, ilustrativ pentru violența instituționalizată și fragilitatea drepturilor omului sub regimuri totalitare, invită la o analiză critică constantă. Un studiul al genocidului din perspectiva unui supraviețuitor al Holocaustului ca Elie Wiesel, se conturează ca fiind esențial în dezvoltarea unor teoriilor cuprinzătoare privind natura violenței politice, a pericolelor ei și a semnelor care anticipează escaladarea ei la cea mai severă formă sistemică-genocidul.

Elie Wiesel, laureat al Premiului Nobel pentru Pace și supraviețuitor al Holocaustului, se numără printre cei mai influenți intelectuali ai epocii contemporane, contribuind semnificativ la interpretarea realităților sociopolitice printr-o serie de perspective fundamentale și inedite. Personalitatea și activitatea sa profesională sunt profund ancorate în reflecția genocidului, iar abordarea acestei problematice de către Wiesel a exercitat un impact considerabil asupra educației, culturii și sferei politice contemporane. În contextul reevaluărilor academice actuale privind viziunea sa asupra genocidului, această temă capătă o relevanță sporită în raport cu dinamica evenimentelor internaționale contemporane.

Astfel cercetarea de față se conturează ca o abordare sociopolitică a perspectivei lui Elie Wiesel asupra genocidului și explorează aspecte legate de puterea decizională și dialogul politic, comunicare formală și informală pe teme de teorie și filosofie politică, reflecții asupra ideologiilor, conceptelor de justiție și democrație, și examinează impactul acestor idei asupra dinamicii politice contemporane și a luptei împotriva diverselor forme de violență.

Obiectivele cercetării, care se extind dincolo de aspecte biografice, au inclus analiza unor materiale originale din colecția Elie Wiesel a arhivei Bibliotecii Mugar a Universității din Boston, și s-au concentrat pe cele mai puțin abordate în literatura de specialitate: interviuri, eseuri articole, prelegeri și discursuri care au avut ca temă de reflecție genocidul și referiri la conceptul de violență politică.

Studiul de față a examinat impactul narațiunii și experienței personale a lui Elie Wiesel din timpul Holocaustului asupra construcției unui model analitic aplicabil evenimentelor contemporane. Ipoteza fundamentală a fost aceea că narațiunea personală a lui Wiesel nu doar că evidențiază realități istorice, ci contribuie la elaborarea unei grile de analiză a dinamicii

sociopolitice actuale, având implicații asupra conceptualizării genocidului ca fenomen de violență politică recurent.

Capitolul 2. Metodologie

Literatura lui Elie Wiesel s-a dovedit a fi o sursă extrem de bogată și complexă pentru analiza propusă, însă interpretarea sa a fost provocatoare, dat fiind caracterul metaforic și profund simbolic al conținutului cercetat. Pentru a adapta rezultatele științelor politice, a fost necesară decodificarea mesajului narativ și transpunerea acestuia într-un cadru analitic coerent, utilizabil în științele politice.

Aplicând o metodologie mixtă de analiză calitativă și cantitativă, cercetarea a utilizat codarea manuală în programul de operare NVivo pentru a structura și interpreta conceptele esențiale ale lui Wiesel legate de tematica aleasă. Această abordare a permis identificarea unor coordonate de interpretare a genocidului, care oferă o perspectivă complementară asupra implicațiilor etice, politice și sociale ale acestuia.

Studiul perspectivei lui Elie Wiesel asupra genocidului ca paradigmă de interpretare a violenței politice a încercat să răspundă următoarelor întrebări:

1. Cum instrumentează Elie Wiesel povestirea autobiografică în revelarea faptelor istorice și politice?
2. Care sunt formulele care conturează perspectiva lui asupra genocidului ca violență politică în termeni de conținut, context, cauze, factori, urmări și apel la acțiune?
3. Care sunt argumentele paradigmatică de înțelegere și interpretare a violenței politice?
4. Cum poate grila de lectură a genocidului să contureze o analiză a unor evenimente internaționale?

Pentru a completa analiza teoretică, cercetarea a inclus și aplicarea unui sondaj destinat publicului vizitator al *Căminului Memorial Elie Wiesel*, din Sighetu Marmației, cu scopul de a determina nivelul de familiarizare general al acestuia cu aspectele legate de regimurile totalitare, Holocaust și, în mod specific, conceptul de violență politică. Prin această metodă, s-a urmărit posibilitatea realizării unei analogii între modelul interpretativ propus de Wiesel și stadiul actual al cunoașterii acestor fenomene în rândul vizitatorilor, cu intenția de a stabili necesitatea și posibilitatea utilizării paradigmei de interpretare a lui Elie Wiesel. Rezultatele obținute au oferit o perspectivă informativă valoroasă asupra gradului de conștientizare a publicului în ceea ce privește

violența politică și au permis conturarea unor direcții de aprofundare a dezbaterii academice asupra acestui concept.

Astfel, analiza combinată a surselor teoretice și a datelor empirice colectate prin chestionar a permis o abordare complexă a temei, evidențiind nu doar importanța perspectivei lui Wiesel în studiul genocidului evreiesc, ci și relevanța acesteia pentru înțelegerea mecanismelor generale ale violenței în contextul regimurilor totalitare. Rezultatele cercetării contribuie la consolidarea cunoașterii asupra acestor problematici și oferă repere pentru dezvoltarea unor direcții viitoare de investigare interdisciplinară în domeniul științelor politice și studiilor asupra memoriei colective.

Capitolul 3. Rezultate

Rezultatele cercetării de față a avut în vedere trei paliere de analiză. În primul rând cel al instrumentalizării experienței și narațiunii personale pentru relevarea unor realități sociopolitice cu referire la problematica genocidului evreilor și a violenței politice. Apoi cercetarea s-a concentrat pe un studiu calitativ și cantitativ care a conturat discursurile concurente care definesc perspectiva lui Elie Wiesel asupra genocidului cu referire la Holocaust, și rezultatele cu privire la analiza cantitativă a percepției vizitatorilor Casei Memoriale Elie Wiesel asupra conceptului de violență politică.

Rezultatele studiului contribuie la dezvoltarea unei abordări alternative a percepției lui Elie Wiesel asupra Holocaustului, oferind o structură interpretativă inovatoare pentru studiul genocidului și analiza violenței politice. Noutatea acestei cercetări aduce în prim plan gândirea sistemică a lui Wiesel vis a vis de interpretarea Holocaustului și a violenței politice, un element nou în cercetarea academică legată de activitatea lui Elie Wiesel. Totodată construiește un punct de pornire pentru noi cercetări similare în ce privește conștientizarea conceptelor care au definit genocidul evreilor ca formă extremă de violență politică.

Harta proiectului a fost concepută pentru a facilita îndeplinirea obiectivelor stabilite, având ca principal scop investigarea perspectivei lui Elie Wiesel asupra genocidului evreiesc ca paradigmă de interpretare a violenței politice. În acest sens, metodologia utilizată a inclus o analiză detaliată a materialelor relevante, grupată în două teme majore: prima reflectă viziunea lui Wiesel asupra Holocaustului, iar cea de-a doua abordează perspectiva sa asupra conceptului de violență politică. Această structurare a permis o examinare sistematică a modului în care Wiesel

conceptualizează Holocaustul nu doar ca un eveniment istoric singular cu implicații sociopolitice ci și ca o manifestare clară de extremă violență politică organizată.

În cadrul cercetării s-a aplicat metoda analizei cantitative și calitative asupra a trei fișiere conținând surse primare relevante aparținând lui Elie Wiesel, aproximativ 1200 de pagini de text: interviuri, articole de presă, op-eduri, discursuri prelegeri. S-au conturat două categorii principale de date analizate a căror rezultate răspund la cele două întrebări principale de cercetare: (1) Cum se conturează perspectiva lui Wiesel asupra Holocaustului și (2) care este paradigma sa de interpretare a violenței politice. De asemenea, a fost identificată și o temă secundară (3), comunicarea Holocaustului și narațiunea personală a lui Wiesel, care a contribuit la înțelegerea modului în care acesta și-a construit discursul asupra Holocaustului și l-a utilizat în relevarea unor evenimente contemporane, plasându-l în sfera comunicării politice.

Din punct de vedere cantitativ, au fost generate și interpretate 1233 de noduri tematice, distribuite pe cele trei mari categorii investigate:

Perspectiva lui Elie Wiesel asupra Genocidului (936 de mențiuni)

Paradigma de interpretare a violenței politice (182 de mențiuni)

Narațiunea personală și comunicarea Holocaustului (115 mențiuni)

Analiza cantitativă a conținutului aparținând lui Elie Wiesel evidențiază o predominanță semnificativă a referințelor la Holocaust, cu un total de 936 de noduri, ceea ce sugerează că Wiesel nu doar interpretează evenimentul din punct de vedere istoric singular, ci îl utilizează ca reper conceptual pentru examinarea dinamici sociopolitice.

Cele 936 de mențiuni s-au împărțit în principalele subteme de reflecție astfel:

Discursuri concurente - perspectiva lui Wiesel asupra Holocaustului (445 mențiuni) care la rândul său a fost împărțit în: *Cadru de analiză al Holocaustului (152)*, *Apelul la acțiune (113)*, *Fazele Holocaustului (55)*, *Cauzele contextuale ale Holocaustului (51)*, *Atitudini în fața Holocaustului (51)*, *Factori ai Holocaustului - victime, agresori și martori pasivi (35)*, *Cauzele eșecului opririi Holocaustului (34)*.

În cadrul discursurilor concurente, cadrul de analiză al Holocaustului, care cuprinde 152 de referințe, așa cum este articulat de Elie Wiesel, a permis dezvoltarea unor modele interpretative ce depășesc paradigma istorică, oferind o viziune complementară asupra implicațiilor etice, politice și sociale ale genocidului. În acest sens, au fost identificate și structurate mai multe direcții de interpretare a Holocaustului, grupate în șapte subteme: *Perspectiva reprezentării(61)*,

Perspectiva precedentului(34), Perspectiva negaționistă(16), Perspectiva fatalistă(13), Perspectiva barometrică(11), Perspectiva exploatare(6), Perspectiva suprarrealistă(5). Aceste perspective distincte reflectă multiplele modalități prin care acest eveniment este interpretat, instrumentalizat sau contestat în discursurile politice, culturale și academice.

În ceea ce privește rezultate privind discursurile concurente în conturarea perspectivei lui Elie Wiesel asupra Genocidului (445 mențiuni), în urma analizei de conținut au fost identificate mai multe discursuri convergente care contribuie la definirea viziunii sale asupra Holocaustului. Conform interpretării lui Wiesel, genocidul evreilor, trebuie examinat dintr-o perspectivă multidimensională, ce ar cuprinde următoarele: *Meta discursul(95), Holocaustul și identitatea iudaică(76), Holocaustul și valorile umane(61), Dumnezeu și Holocaustul-implicațiile teologice ale Holocaustului(38), Holocaustul și creștinismul(35), Unicitatea Holocaustului(35), Holocaustul și Israel(23), Holocaustul și istoria(22), Măsura tuturor lucrurilor(22), Încadrare conceptuală-definire(15), Universalitatea Holocaustului(14) și Privilegiul Holocaustului(9).*

Aceste rezultate oferă un cadru analitic amplu, evidențiind dinamica și interdependența dintre contextul istoric, cauzele determinante, efectele produse și factorii care au contribuit la ceea ce este recunoscut drept genocidul evreilor. Fiecare dintre temele identificate aduce o contribuție la înțelegerea unor concepte fundamentale în teoria și practica politică, facilitând o abordare interdisciplinară asupra acestui fenomen.

În fine, analiza narațiunii personale și a comunicării Holocaustului (115 mențiuni) arată că Wiesel utilizează experiențele sale personale ca instrument de sensibilizare și mobilizare socială și politică. Autobiografia și mărturiile sale funcționează atât ca un mijloc de conservare a memoriei, cât și ca o formă de avertizare asupra pericolelor indiferenței și ale relativizării violenței politice. În cadrul acestei teme secundare au fost identificat subteme care țin de: *Comunicarea Holocaustului (29), A vorbi despre Holocaust (23), Holocaustul și caracterul său imposibil (21), A scrie despre Holocaust (20), Comunicarea Holocaustului și tăcerea (9), A învăța despre Holocaust (8).*

Aceste rezultate subliniază importanța memoriei istorice, educației și comunicării în prevenirea violenței politice. Ele confirmă că studiul Holocaustului este esențial pentru înțelegerea proceselor politice ce pot duce la genocid și că mărturiile supraviețuitorilor, precum cele ale lui Wiesel, nu sunt doar acte de rememorare, ci și instrumente politice de avertizare și mobilizare socială.

Cea de-a treia componentă de rezultate se referă la ancheta socială aplicată în cadrul Casei memoriale Elie Wiesel din Sighetu Marmăției. În societățile democratice, muzeele sunt adesea văzute ca actori ai memoriei colective, având un rol important în educarea publicului cu privire la teme sensibile și totodată complexe precum violența politică, totalitarismul, genocidul sau drepturile omului. Muzeele memoriale, cum este și cazul Muzeului Elie Wiesel din România, au un mandat explicit de a reflecta asupra trecutului și a propune proiecții despre viitor.

Un muzeu nu poate fi complet apolitic, însă trebuie să creeze prin misiunea sa un echilibru între asumarea unui rol civic și evitarea instrumentalizării ideologice. Un muzeu bine gestionat creează un spațiu de reflecție și dialog, unde vizitatorii sunt încurajați să analizeze critic trecutul și să înțeleagă implicațiile sale asupra prezentului și viitorului.

În cadrul studiilor contemporane privind memoria colectivă și impactul instituțiilor muzeale asupra conștiinței istorice, analiza percepțiilor publicului devine un instrument esențial pentru înțelegerea modului în care sunt receptate și interpretate concepte politice fundamentale. Cercetarea de față și-a propus să investigheze modul în care vizitatorii Casei memoriale Elie Wiesel se raportează la conceptul de violență politică, pornind de la premisele teoretice ale memoriei sociale și ale construcției narative a trecutului conturat în jurul evenimentelor din timpul celui de-Al Doilea Război Mondial.

Chestionarul care a fost pus la dispoziția vizitatorilor muzeului pe perioada a două sezoane turistice, respectiv iunie-septembrie 2024, și iunie-februarie 2025 a înregistrat 131 de răspunsuri care au provenit de la public vorbitor de limbă română (82) și străină, respectiv engleză (49).

În urma sondajului rezultatele analizate confirmă faptul că vizitatorii sunt într-o oarecare măsură familiarizați cu conceptul de violență politică la nivel subconștient deoarece termenul s-a dovedit confuz înaintea completării chestionarului. Ulterior, conform rezultatelor sondate, s-a constatat că respondenții aveau o percepție relativ conturată asupra efectelor și consecințelor violenței politice, exprimând opinii deseori clare față de aspecte ale acestui concept. O parte din aceste opinii se aliniază chiar semnificativ cu perspectiva lui Elie Wiesel. În acest context, vizitatorii au reușit să înțeleagă semnificația violenței politice, identificând consecințele acesteia în conformitate cu literatura de specialitate, fără a fi neapărat familiarizați cu sursele respective. Totodată au fost identificate ușoare diferențe de percepție între vizitatorii români și cei străini, care, deși nu sunt semnificative la scară largă, pot sugera potențiale deosebiri de viziune între societățile din care provin aceștia. Acestea pot indica o posibilă neclaritate în înțelegerea

coordonatelor fundamentale ale unei democrații și a semnificației acestora în contextul fiecărei societăți.

Capitolul 4. Discuții și dezbateri

Formulate ca răspuns extins la întrebările de cercetare acest capitol dedicat dezbaterilor urmărește trei paliere de reflecție: cel destinat modalității în care Elie Wiesel folosește experiența și narațiunea personală pentru a releva realități sociopolitice; felul în care se conturează discursurile concurente în definirea perspectivei lui Wiesel asupra genocidului și a implicațiilor sale și care sunt cadrele paradigmatiche de încadrare a conceptului de violență politică și cum poate acest cadru să fie folosit pentru interpretarea evenimentelor politice contemporane, cu precădere în detectarea condițiilor care semnalează acte de violență politică.

Prima temă analizată, deși clasificată drept secundară în cadrul prezentei cercetări conform grilei de codare, aduce în prim-plan câteva aspecte esențiale. Printre acestea se numără includerea narațiunii lui Elie Wiesel într-o competiție a relevanței discursului memorial, consolidată de proliferarea acestui tip de mărturie odată cu amplificarea interesului pentru studiul Holocaustului. Cercetarea de față argumentează că autenticitatea, valoarea narativă și acuratețea analitică a narațiunii lui Wiesel transformă această mărturie într-o resursă fundamentală pentru înțelegerea unor realități sociopolitice. Având la bază provocarea epistemologică a unui discurs confruntat cu limitele limbajului în transmiterea experienței Holocaustului, studiul sugerează că Wiesel, în pofida imposibilității de a reda pe deplin experiența trăită, identifică un potențial de capitalizare a suferinței sale pe care îl folosește pentru a relata evenimente ale unui trecut întunecat dar și pentru a avertiza asupra capacității de autodistrugere a omenirii.

Cercetarea demonstrează în acest context că acest parcurs de capitalizare a experienței personale se construiește într-un efort intelectual care se distilează pe parcursul vieții și activității sale. Maturizarea percepției lui Wiesel asupra Holocaustului se cristalizează printr-o progresie reflexivă și organică care începe cu autorefecție și autonarațiune și adaptarea ulterioară a acestora unui public variat, și tot mai complex prin diverse mijloace care țin de tehnici de comunicare. Una dintre ele, dezbătută în cadrul acestei cercetări a fost comunicarea politică. Chiar dacă Wiesel refuză această încadrare a activității sale, parcursul său profesional demonstrează că el a fost conștient de potențialul acestei tribune. Cercetarea de față a încercat să demonstreze acest fapt cu mențiunea că Wiesel își construiește această comunicare având o gândire politică matură care își

are sursa în moștenirea evreiască și instruirea teologică a lui Wiesel, decisive în formarea convingerilor și comportamentelor sale și întărite de experiența Holocaustului.

Astfel, pe parcursul aceste progresii în cadrul acestei cercetări au fost identificate câteva mijloace care țin de tehnici narrative aplicate în sfera politică care îl definesc pe Wiesel ca un agent al comunicării politice și un factor relevant al politicii internaționale. Astfel el folosește *abordarea confirmățională și dramatistică* pentru a propune o agendă politică: transformarea genocidului evreiesc (ca formă extremă de violență politică) și a memoriei victimelor sale, într-un element de referință publică și politică în luarea deciziilor și distribuția puterii în arena politică. Dacă prin *abordarea confirmățională* el analizează și validează sau contestă realitățile social-politice, prin *abordarea dramatistică*, Wiesel reușește să transforme experiențele sale și ale comunității pe care o reprezintă, într-o formă de mobilizare simbolică. Această strategie retorică nu doar că intensifică impactul mesajului său, ci îi și conferă o dimensiune performativă, prin care trecutul este reconstruit și resemnificat în funcție de nevoile prezentului politic.

Tot în acest cadru de dezbatere a fost argumentat faptul că, bazat pe capitalul simbolic al suferinței sale, Wiesel construiește un sistem complex de comunicare și o strategie de *code-switching* între mai multe registre discursive: narator și pedagog, lider moral, avocat al justiției internaționale și militant. În demersul său de integrare a experienței personale și a narațiunii ca elemente fundamentale ale sistemului său de comunicare, Elie Wiesel se apropie de sfera politicului, conștient de faptul că, dincolo de dimensiunea subiectivă a cunoașterii și de efortul de a transmite lumii realitățile trăite, acesta este spațiul în care aceste instrumente pot genera un impact semnificativ.

Cea de-a doua componentă a cercetării de față a avut în vedere conturarea perspectivei lui Wiesel asupra genocidului cu referire la Holocaust. În urma analizei datelor cercetate s-a constatat că această perspectivă s-a cristalizat în primul rând printr-o maturizare progresivă ce a avut la baza o continuă reflecție asupra Holocaustului și a urmărilor sale. Percepția lui Wiesel vis a vis de acest concept se racordează la cadre academice de reflecție dar aduce și contribuții unice. În primul rând delimitarea cadrului de analiză a Holocaustului la Wiesel este marcat de câteva trăsături inedite care țin e o anumită poziționare față de studiul și dezbaterile legate de acest subiect. Dialectica Holocaustului este una a conflictului între a înțelege realitatea faptelor istorice și absurdul acceptării lor, astfel că, cadrul de analiză a Holocaustului trebuie să includă referință temporală,

emoție și semnificație pentru umanitate. Și nu în ultimul rând, avertizează Wiesel, abordarea Holocaustului necesită o anumită sensibilitate, ton și atitudine care țin de sfera sacrului.

În cadrul tiparelor de analiză și a paradigmatelor de interpretare a Holocaustului Wiesel atrage atenția, conform analizei cantitative, în primul rând asupra aspectului trivializării Holocaustului. Ne încurajează să folosim Holocaustul și experiența evreilor din timpul celui de-Al Doilea Război Mondial pentru a genera reflecții și interpretări ale evenimentelor contemporane susținând că acest precedent este dovada sigură a capacității de transformare a umanității într-o forță a răului.

Cercetarea demonstrează că Wiesel dezvoltă un sistem de analiză a Holocaustului pe coordonate clasice de interpretare: context, cauze, factori, faze de implementare și propune o serie de soluții și acțiuni, convins fiind că posibilitatea de a acționa este precedată de posibilitatea de a prevedea. Cele mai clare vârfuri de percepție în acest context s-au definit astfel: cauza principală a Holocaustului este antisemitismul și ideologia bazată pe antisemitism creștin, inerția societății, emancipare intelectuală înțeleasă și aplicată greșit și nu în ultimul rând un sistem legislativ corupt și distorsionat.

Dintre factorii Holocaustului acorda atenție fragilității dinamicii victimă-agresor și se apleacă cu o curiozitate deosebită asupra martorilor inerți a căror contribuție este la fel de relevantă cea a agresorilor. Portretul agresorului pe care Wiesel reușește să-l contureze în context de violență sistemică îmbină obediența administrativă, manipularea ideologică și dezumanizarea pentru a susține procesele de genocid.

În viziunea sa asupra Holocaustului Wiesel identifică cadrul sistemic format din obiective, ideologie, rezultate și descrie sistemul în sine. Acest sistem creat, concluzionează Wiesel, este un sistem de anihilare totală, organizat pe principii juridice, administrative și ideologice fără precedent, o demonstrație extremă a capacității unui regim politic de a transforma discriminarea în politică de stat și exterminarea într-o funcție administrativă, redefinind astfel limitele distrugerii umane în secolul al XX-lea.

În acest cadru Wiesel propune pentru evenimentelor contemporane, ca semnale de recunoaștere a violenței politice elemente care țin de: dezumanizare, delegitimizarea identității, existența fanatismului, a urii, legitimitatea științifică a actelor de violență, polarizare ideologică, izolare socială și excludere politică. Atenționează asupra pericolului unei guvernări internaționale lipsite de viziune față de obligațiile morale globale, a indiferenței, neimplicării și abandonului. În acest context identitatea capătă valențe de factor determinant în dinamica violenței politice, fiind

fie ținta proceselor de excludere și opresiune, fie un instrument de mobilizare și rezistență. Aceste semne depistate la timp spune Wiesel, oferă un cadru incipient dar relevant de reflecție și de semnalizare a apariției mecanismelor prin care opresiunea este organizată și perpetuată.

În conturarea perspectivei sale asupra genocidului evreiesc Wiesel analizează câteva exemple de atitudine: cel mai titrat este cel al indiferenței, tăcerii și inerției, aflate la polul opus cu modelul pe care îl propune ca etalon, cel al danezilor care au ales solidaritatea în salvarea evreilor în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. Atitudinea în fața unei astfel de atrocități poate lua forme de la credință la creativitate și nebunie însă ce Wiesel propune și insistă pe parcursul activității sale este atitudinea prin umanitate.

În fața eșecului omenirii din timpul celui de-Al Doilea Război Mondial Wiesel identifică ca sursa principală lipsa de implicare a marilor puteri și lipsa de implicare socială. În aceste condiții ce ne propune Wiesel în urma progresiei sale analitice, pentru ca noi să putem genera un filtru sănătos și matur al realităților politice și sociale contemporane, este să cercetăm trecutul prin prisma Holocaustului, ca măsură a tuturor lucrurilor. Să comemorăm Holocaustul ca simbol al capacității potențialului negativ al umanității, ca avertisment și măsură vigilentă asupra potențialului de distrugere umană. Să creștem lideri implicați și o societate participativă, să facem apel la valorile umanității și valorile spirituale. Să spunem nu indiferenței și în momentul depistării răului să-l înfruntăm imediat, iar educația și celebrarea vieții să facă parte din economia vieții noastre sociale.

Cea de-a treia componentă a cercetării de față, a analizat grila de interpretare a violenței politice, completată de Wiesel dincolo de cea a Holocaustului cu câteva coordonate inedite. Astfel conform rezultatelor cercetării Wiesel încorporează violența ca parte a realității lumii contemporane și propune posibilitatea identificării unui absurd al ei, ca element esențial în dezvoltarea unui mecanism de luptă. Comercializarea violenței, și amenințarea nucleară sunt marile pericole ale generației noastre, o consecință directă a violenței politice anterioare, iar soluția propusă nu constă într-o dezarmare unilaterală, ci într-un angajament global responsabil, capabil să prevină escaladarea conflictelor. Violența documentată împotriva unui grup este condiție clară pentru genocid, iar precedența actelor genocidale este o certitudine a unor evenimente similare. Tot în acest context, Wiesel atrage atenția asupra profilului unei națiuni care poate fi modelat de acțiunile liderilor politici, și avertizează asupra pericolului urii și a lipsei de responsabilități morale față de trecutul violent al unei națiuni.

Dintre varietatea formelor de violență politică, Wiesel acordă atenție sporită retoricii violente, cuvântul fiind primul pas spre violență, spune el. Tot în acest registru vorbește și de educația violenței, de decăderea umanității, a acțiunilor și comportamentului uman care încep cu acest aparent nesemnificativ lucru – limbajul care devine unul dintre primii indicatori ai instabilității sociale și politice.

Pe acest palier de reflecție Elie Wiesel avertizează asupra efectelor distructive pe termen lung ale violenței politice, subliniind că opțiunea de a nu reacționa la brutalitate este reală. Totodată evidențiază faptul că reprimarea politică sistemică și utilizarea violenței ca instrument de guvernare poate duce la erodarea capacității unei societăți de a produce lideri politici cu impact global, afectând stabilitatea și viitorul său. Mai mult, Wiesel atrage atenția asupra dimensiunii autodistructive a violenței politice, subliniind că orice act de agresiune comis de un individ în numele unui ideal politic nu doar că subminează valorile democratice, ci conduce implicit și la propria degradare morală și existențială care prin extensie duce la degradare umană generalizată. Wiesel avertizează asupra conflictelor între națiuni, în care reconcilierea post-conflict rămâne un proces rigid și dificil, subliniind că traumele istorice nu dispar odată cu încetarea ostilităților, ci necesită eforturi constante de reabilitare și justiție de tranziție. Pentru a preveni astfel de traume istorice, statele implicate în grave episoade de violență politică trebuie să își asume responsabilitatea trecutului violent și să internalizeze acest proces, prin măsuri care să reducă riscul repetării unor astfel de evenimente în viitor. În plus, Wiesel subliniază că liderii implicați în acte extreme de violență politică devin simboluri a vinei colective a unei națiuni, iar impactul acțiunilor lor depășește granițele statului, influențând percepția internațională și memoria istorică globală.

În fine, violența îndreptată împotriva unui grup etnic sau religios nu afectează doar victimele directe, ci subminează stabilitatea morală a întregii societăți, generând un climat de frică, ură și neîncredere care poate persista timp de generații. Pe această linie de raționament concluzionează Wiesel, diversele forme de violență politică, nu doar că distrug valorile fundamentale ale umanității, ci afectează progresul și speranța colectivă, transformând fiecare generație într-o prizonieră a ciclului nefast al trecutului.

Studiul de față a reușit să organizeze cantitativ și calitativ o serie de măsuri propuse de Elie Wiesel în prevenirea violenței politice. Acestea se bazează pe necesitatea educației și conștientizării asupra originilor și consecințelor sale, în special în țările cu antecedente istorice de violență. În fața agresiunii, atunci când statele prioritizează adesea securitatea și stabilitatea, măsurile extreme

trebuie echilibrate pentru a nu perpetua ciclul opresiunii. Wiesel subliniază că vina colectivă nu este o soluție în fața violenței, iar prevenirea radicalizării necesită mecanisme eficiente de securitate și control, dublate de studierea profundă a cauzelor violenței. Memoria istorică joacă un rol esențial, iar amintirea Holocaustului este fundamentală pentru a preveni viitoare atrocități. Violența politică poate fi combătută prin reconstruirea conștiinței colective, promovarea reconcilierii și consolidarea unei culturi politice care descurajează radicalizarea.

Capitolul 5. Concluzii

Propunerile și reflecțiile lui Elie Wiesel identificate în această cercetare se regăsesc în literatura de specialitate, ceea ce-i oferă încă o dată credibilitate și autoritate. Caracterului narativ-metaforic al contribuțiilor sale, problematica civismului și filosofiei politice pe care o integrează în discursul său dar și rigoarea reflecției, îl confirmă pe Elie Wiesel ca și resursă în dezvoltarea unor programe educaționale clasice dar și alternative în diverse contexte socioumane.

Astfel, analiza perspectivei lui Elie Wiesel nu doar că validează existența unui cadru interpretativ aplicabil în identificarea și semnalarea dinamicii violenței politice, dar oferă și un instrument conceptual valoros pentru educație civică, politici publice, discursuri academice și în reprezentări tematice în diverse cadre sociopolitice. Ea poate facilita o înțelegere mai profundă a mecanismelor care conduc la genocid, contribuind la consolidarea unei culturi a memoriei și la promovarea unor politici de prevenție și intervenție timpurie.

În esență spune Wiesel, cercetarea Holocaustului se impune ca o interogație continuă asupra principalelor paliere de reflecție a vieții contemporane, spirituală, morală, socială și în special cea a filozofiei politice, contestând ipoteze fundamentale despre raționalitate, progres și relația dintre puterea statală și populațiile minoritare. Această argumentație deosebit de actuală în Europa contemporană și nu numai pare să domine narațiunea lui Elie Wiesel și demonstrează abilitatea lui Wiesel de a înțelege complexitatea și dinamica socială și politică. Avertismentele lui par să fie deosebit de relevante în contextul evenimentelor din Europa zilelor noastre și tendința de radicalizare a unor presiuni sociale și politice.

Deși abordează aceleași teme fundamentale întâlnite în literatura academică, memoria genocidului, pericolele indiferenței, necesitatea vigilenței morale, Wiesel pune accent pe dimensiunea esențială a fenomenelor politice și sociale. Prin acest tip de discurs, el reușește să creeze o conexiune emoțională și reflexivă cu publicul, consolidând astfel impactul mesajului său

transformând Holocaustul și istoria evreilor într-o avanpremieră a condiției umane din punct de vedere social și politic. Wiesel propune prin episodul genocidului evreiesc dramatica oportunitate ca lumea să înțeleagă într-o oarecare măsură ceea ce s-a întâmplat în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, într-o progresie construită pe diverse niveluri de reflecție ce fac parte din maturizarea sa ca supraviețuitor, ca lider intelectual, ca activist, ca om.